



GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.



GÖTEBORGS
UNIVERSITET



LUNDS
UNIVERSITET



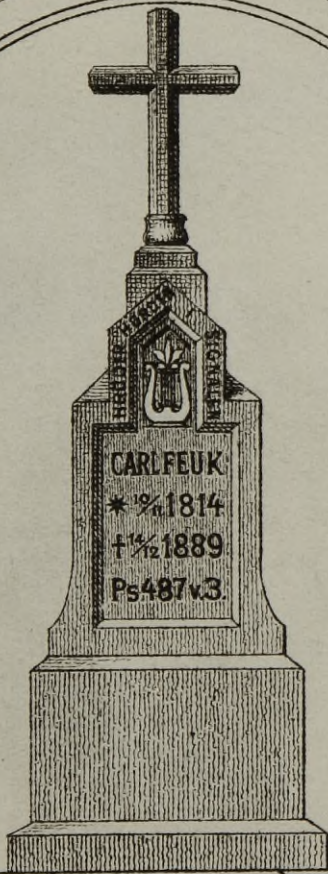
UPPSALA
UNIVERSITET

(Br.) Vitt.
Lv

LYRAN

PÅ

SÅNGARENS GRAF



Tillfällighets - qväden

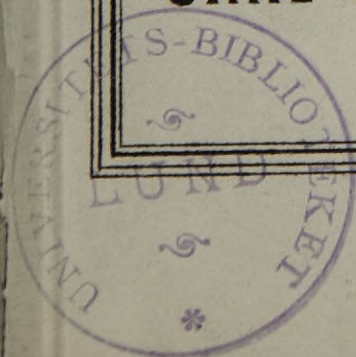
af

CARL GUSTAF THEODOR FEUK,

utgifne efter hans död.

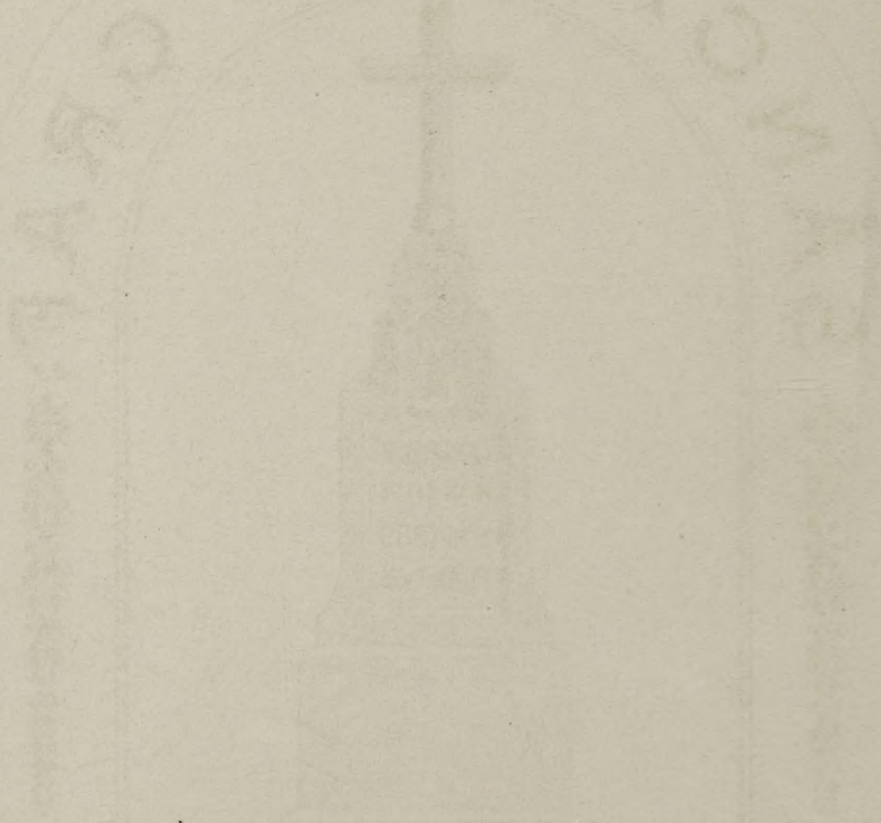
Omslaget tryckt af Skånska Lith. Akt. Bol. Malmö

Pris 1 Krona.



LYRAN

RENS



Thunberg's - vaden

CARL GUSTAF THEODOR FEUK

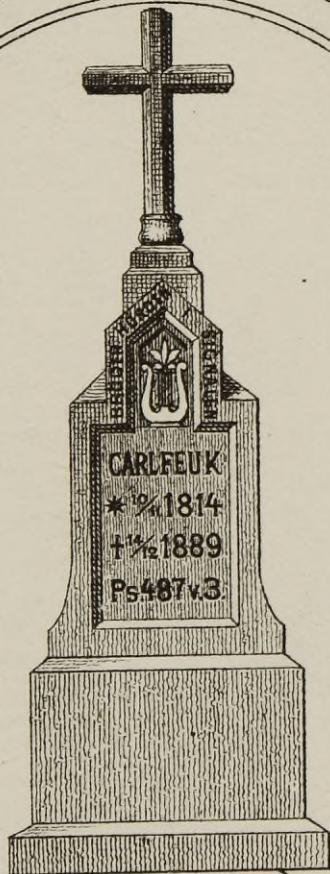
1812

1812

LYRAN

PÅ

SÅNGARENS GRAF



Tillfällighets - qväden
af
CARL GUSTAF THEODOR FEUK,
utgifne efter hans död.

Omslaget tryckt af Skånska Lith. Akt Bol. Malmö

Pris 1 Krona.

WAS

WAS

WAS

WAS

än
st
fl
ty
bö
je
en
än
be
aj
ke
v
h
st
ti
d
h
p
s
s
n
k
o
s

FÖRORD.

De tillfällighetsqväden, som härmed lemnas åt trycket, äro funne i koncept bland telegrafkommissarien Carl Gustaf Theodor Feuks, efterlemnade manuskripter. De flesta voro skrifne med blyerts. Feuk var, såsom det bebyggades vid hans graf, »en sann skaldenatur, rikt begåfvad både å hufvudets och hjertats vägnar». Han egde derjemte stor musikalisk begåfning och hade troligen blifvit en framstående kompositör, om han uteslutande egnat sig åt tondiktning. Men han var af naturen timid och tillbakadragen. Han utgaf derföre aldrig någon samling af sina sånger, till hvilka han äfven någon gång sjelf komponerade melodier. Under ett längre vistande i hufvudstaden täflade han med sin skånske studentkamrat Johan Peter Cronhamn, anställd såsom lärare vid musikalska akademien, i tondiktning. Men sina flesta kompositioner sålde han till Cronhamn, såsom det af en till nämnde kompositör stäld skrifvelse på vers vill synas. Måhända retucherade Cronhamn de åt honom öfverlättna kompositionerna, innan han i sitt namn utgaf dem. Så uppgifves i en från trycket utgifven »Vald samling af 700 svenska sångstycken», offentliggjorda af Axel Ifvar Ståhl med förord af Birger Schöldström, Cronhamn såsom kompositör af melodierna till sångerna »Krigarens dröm» och jägarsången »Signalen», hvilka båda sånger äro såväl hvad ord som melodier beträffar af Feuk, enligt

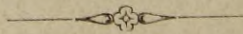
funna koncepter i hans schatull. Af misstag har dessutom under sångerna tecknats L. Feuk i stället för C. G. Th. Feuk. **Suum cuique!**

Telegrafkommissarien Carl Gustaf Theodor Feuk var född i Christianstad den 10 November 1814, blef student i Lund den 3 Februari 1831, aflade vid akademien derstädes såväl medikofilologie som mediko-filosofie kandidat-examen, men afbröt derefter de akademiska studierna, var från 1850 till 1856 anställd som lärare i lefvande språk vid krigsakademien å Carlberg, erhöll sistnämnda år anställning vid elektriska telegrafens byrå i Stockholm, befordrades 1859 till assistent vid telegrafstationen i Carlshamn, hvarest han stannade till sin död, som inträffade den 14 December 1889. Från sin befattning hade han flera år förut erhållit afsked med pension. Ofta uppträdde han som tillfällighetspoet i Carlshamn. Der firades knapt någon familjefest, då han icke strängade sin lyra. På de senare åren ville han hvarken höra talas om poemer eller musik. Han slöt sig inne och lefde för sig själf som en enstöring samt låg för det mesta till sängs. Vid ett besök en gång räckte jag honom en blomsterbukett. Hvad skall jag med den, frågade han, men tillade efter en stund, med en tår i ögat, lägg den på min graf. Nu har jag lagt den på grafven.

Malmö i Juli 1890.

L. FEUK,

den afidne sångarens broder.



Vid en örlogsmannafest 1849.

I.

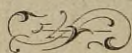
Till H. K. H. Kronprinsen, Hertigen af Skåne.

(Melodien af J. P. Cronhamn.)

Prins! Du bär
ett namn, som här i Norden
älskadt är
så högt som fosterjorden.
Ärans glans
kring Carlars namn sig sprider;
fordna tider,
vunna strider
bli dess minneskrans.

Kärleken
i nordbons stolta sinne
lågar än'
vid häfdens Carlaminne.
Med en tår
han ännu rörd hörs stamma:
Hjertats flamma,
är den samma
som för hundra år.

Hjelteblod
i Dina ådror rinner.
Hjeltemod i dina ögon brinner,
Furste god!
Med Carlars tappra sinne,
Carlars minne
Du ock vinne,
häfdens ärestod!



II.

Chefens skål:

(Musiken af J. P. Cronhamn.)

Bland lifvets mödor och bestyr,
och verksamhet, som hjernan bryr,
vi skulle vägen tröttsam finna
och kanske aldrig målet hinna,
om ej en man i spetsen stod,
som gaf oss kraft och lust och mod.

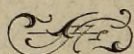
Den mannens skål,
som för oss fram till vårt lysande måll
Vår chef! Ja han,
som för oss an,
har främst förtjent sin skål.

Det gifs ett starkt föreningsband,
fast knutet af en högre hand,
emellan dem, som böra lyda
och dem, som maktens budskap tyda,
ju starkare, när hos hvarann
man ömsesidig aktning fann.

I lif och död
skall detta band bli vårt säkraste stöd.
Vår chef! Ja han,
som för oss an,
har främst förtjent sin skål.

Hell dig! vår chef. Vi följa dig
på fredlig väg, på stormens stig.
Du skall en föresyn oss vara
och vi ej mod och krafter spara,
att troget följa dina spår;
ty pligtens väg till äran går.

Än länge blif
en vördad chef! Dig vi egna vårt lif.
Vår chef! Ja han,
som för oss an,
har främst förtjent sin skål.



III.

Sång för K. M. Flotta.

(Musiken af J. P. Cronhamn.)

Hell dig, vårt fädernesland,
Skandinavien, gamla och kära,
fast på din klippiga strand;
ty din flotta skall skydda din ära.

Du har kraftiga män,
djerfva vikingar än',
som ej stridernas gny
fega sky.

Hellre gå de i qvaf,
bädda modigt sin graf
i det stormande haf,
än de fly.

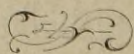
Frisk vind i segel och rå!
Veckla ut Sveriges blågula flagga!
Friskt mod i hjertat, låt gå!
Ty till strider oss böljorna vagga.

Under stridernas larm
känner svensken sig varm;
i det nordiska blod
sjuder mod.

Gladt vid vågornas dans
tar han segrarens krans.
Nordens ära är hans
lifs-klenod.

Frukta dig ej, höga Nord!
Ingen fiende kommer dig nära.
Ha vi Prins Oscar ombord,
står du trygg för din urgamla ära.
Lyft därför ankaren opp,
hissa seglen i topp,
emot fienden styr
och ge fyr!
Hvad den salfvan hon tog!
Se! han vänder sin bog
och han flyr.

Gläd dig, du fädernejord!
Inga stormar din jernklippa skaka.
Ån lefva kämpar i Nord,
som din ära och frihet bevaka.
Rasa stormar och strid,
då är vikingens tid.
Oss Prins Oscar för an
som en man.
Han är vår Amiral,
och i Valhalla-sal
fylla kämparnes tal,
det skall Han.



Sång vid minnesfesten efter J. E. Nordblom,

firad i Stockholm i Mars 1849.

(Musiken af C. G. Th. Feuk.)

Recitativ.

Han är ej mer, den gamle bragurman,
hvars harpa mäktigt sände ut i Norden
en skatt af toner. Stilla slumrar han,
ett klanglöst stoft, i lugna fosterjorden.
Och döden hårdhänt lyran strängt af,
hvars ljufva melodier tjusat mången,
och ryktets genius sitter vid hans bår
och flåtar stum en lager i hans hår,
som var en prydnad för den svenska sången.
Och nordens sångmör klaga vid hans graf:
Han är ej mer. — Dock i en högre zon,
der hvarje ädel tanke blir en ton
och hvarje jordisk ton blir himmelskt ren
vid milda flåkten af serafers vingar,
bland engla-harmonien, ljuf och len,
till Skaparns lof hans stämman fridfullt klingar.

Aria.

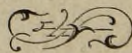
Stormarne skaka de mensklige öden,
allt härjar tiden, okuflig och hård,
men mot förgängelsen, glömskan och döden
mästarens verk rest en trygg minnesvård.

Än skall hans rena och älskvärda sinne,
trofasta hjerta och flärdfria dygd,
länge bevaras i saknadens minne,
heligt i vänskapens hägnande skygd.

Kör.

Verldarnes Herre! Dig lofsång vi sjunga
här vid den hängångne sångarens bår.
Skydda hans minne och gif åt de unga
troget att gå i den åldriges spår!

Sången har vingar,
uppåt han svingar,
bär ifrån lärjungars varma bröst
lärarens lof med tacksam röst.
Mästarens namn efterverlden skall vörda;
mästarens verk skola häfderna börda,
samtidens lof och framtidens glans
fläta åt mästarens minne en krans.



Kantat.

Vid en studentfest 1850.

(Musiken af C. G. Th. Feuk.)

Kör.

Ungdom! Herliga tid!
Vänskap! Glädje och frid!
Så är din lära, så är din lag,
medan solen står högt på din lefnadsdag.
Fröjdpokalen tömma,
svärma ljuft och drömma,
låga för ett ideal,
glömma sorgen och dess qual
och tro på lyckan blott, —
hur säll är ej din lott!
Men lyckan blef ej bunden
vid jordens låga stoft,
och snabb är lefnadsstunden
och flyktigt rosens doft.
Lik blommans milda fågring,
när ingen vårsol ler,
snart hoppets ljusa hägring
förbleknar mer och mer.
Ungdom! Herliga tid!
Vänskap! Glädje och frid!

Så är din lära, så är din lag,
medan solen står högt på din lefnadsdag.
Blott du kan lifvet fatta
Blott du dess värde skatta,
som njuter gladt din lefnadsvår,
ett ögonblick, som snart förgår,
och framtidssorgen spar
åt åldrens mulna dar.

Recitativ.

Hur skön är våren, hjertats unga vår,
der lifvet friskt i alla ådror strömmar
och glädjen flyger hän med lätta tömmar,
ett älskvärdt barn, som knapt sin frid förstår,
der nöjet vinkar och den lystna hågen
djerft bryter rosen från sin purpurbädd
och liljan, hälften modig, hälften rädd,
nyfiket spänner oförsökta bågen.
Hur skiftande är känslan, rik och varm!
Än flammande hon tänder sina lågor,
än spegla sig dess silfverklara vågor
i himlen af en ren och skuldfri barm.
Raskt fattar tanken penselns guld och målar
med dragen utaf hjertats drömda bild
en framtidstafla, leende och mild,
på hoppets grund, belyst af solens strålar.
Men kort är våren, hjertats unga vår,
dess rosor blekna, hoppets drömmar svika,
och framtidstaflans bild, den löftesrika,
som skugga blott i minnet återstår.

Aria.

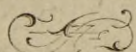
En engel skön i gyllne skrud,
med himlen i sin blick,
till jordens stoft med segerbud
i tidens morgon gick.

Med helsans ros på purpurkind
och känsla rik och varm.
han värmde allt, lik vårens vind,
med glädje ur sin barm.

Och engelns bud, som glädjen göt
i lifvets friska ström,
en perla var, som inneslöt
vår gyllne ungdomsdröm.

Kör.

Njut ungdomens leende dagar
i fröjdernas blommande vår,
ty stunden, som ilande jagar,
har sorgen i smygande spår.
Lik blomman för nattliga dimman,
snart bleknar den lysande strimman,
som målade framtidens hopp.
Njut lifvet med ungdomligt sinne
och le åt en glädje, som dör,
men göm åt ditt saknande minne
en bild, den du rodnar ej för!



Prolog.

Vid societetsspektakel i Carlshamn till förmån för
Norrländingarne.

Hvem älskar ej sitt eget fosterland,
om än det låg bland Nordpolns is och töcken,
om under middagssolens heta brand,
ja! midt uti Arabiens stora öken?
Om än i fjerran land du lycklig står
och kan se brista slägts- och vänskapsbandet,
dock ur ditt hjerta aldrig du förmår
borttrycka kärleken till fosterlandet.

Vårt Sverige är ett skönt, ett herligt land,
från söderns dalar upp till höga norden,
der hvarje arbetsam och idog hand
sin näring tar ur den gifmilda jorden.
Fast icke rik, dock lycklig är vår lott,
Vi plöja våra fält och malm vi bryta
ur bergens schakt och må med litet godt,
som fria män, och vill med ingen byta.

Men Sverge har ett hårdt klimat. I Nord
är vintren lång och nordan städse ryter
och inga skördar gro i frusen jord
och ingen blomma fram ur snön sig bryter.

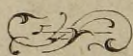
När mellan blommor bäcken styr sitt lopp
i söderns dalar, sorlande och yster,
står nordens son och blickar utan hopp
mot framtiden bland isar — stum och dyster.

Så ljuder än en gång från nordanskog
ett rop om hjälp i nödens bistra tider.
Ack! Norrland, du har varit pröfvadt nog,
dock återstå dig många hårda strider.
Du har en fiende i köld och nöd,
som alltför ofta slår sig ned vid härden.
Ja! det är hårdt att sakna dagligt bröd
och stå som du af isblock stängd från världen!

Hur mången moder med förbleknad kind
och djerf förtviflan i sitt arma hjerta,
likt bruten ros för höstens skarpa vind,
der sitter stum och böjd af namnlös smärta.
Se dessa små, hvars kinders friska glöd
blott hungrens qval har kunnat så utsläcka!
De ropa: Moder, moder, gif oss bröd!
Men hon har intet bröd att barnen räcka.

Ack, dessa rop de tränga till hvart bröst,
som ej blott rufvar på sitt eget bästa,
och mana oss med så beveklig röst
att räcka hjälpen åt vår arma nästa.
Fast icke rika, ty som hvar man vet
är nöden äfven stor i söderns bygder,
må vi dock hjälpa, ty barmhertighet
det är ju en den skönaste bland dygder.

Och vi, fast främlingar i hvarje stad,
Varmt ömma dock för våra likars öden.
Hvar en af oss sig känner mer än glad
att ha bidragit till att lindra nöden.
Från barnen här till norrlandsbarnen opp
en vänlig helsning sändes långt från söder:
O gråten ej, men fatten mod och hopp!
Vi älska er och dela med som bröder.



Vid en kollation

för Carlshamns frivilliga skarpskyttar.

Det fans en tid, fast längesen förliden,
då styrkan gälde som den högsta rätt,
och Norden bar en mäktig kämpaätt,
som djerft ikring Europa förde striden;
då vikingslifvet just var tidens sed
och intet skattades så lågt som fred.

Att skona fienden ej kom i fråga,
ty Nordens son i strid ett lejon var,
som dödens fasa ständigt med sig bar.
Hans valspråk var: *Att vinna är att våga.*
Och därför aldrig vika kunde han,
blott falla, men då föll han som en man.

Det kom en annan tid, och vapenklangen
ej mera genljud gaf kring berg och dal,
och krigarn endast lejon var på bal;
ty fredens värf njöt nu den högsta rangen
och krigets bragd, som förr beundran fått,
var nu en gammal forntids saga blott.

Men styrkan var ej död, berserka-modet
ej ännu slocknadt, fast det domnadt låg,
och tycktes liksom stadt på återtåg.

Men eld der var i ärfda vikingblodet,
och blott det yppades en läglig stund,
var lejonet snart väckt utur sin blund.

Det går ett kämpalynne genom Norden,
midt under fredens lugna tidehvarf.
Det är det lynnet, som vi fått i arf
af fäderna, af sjelfva fosterjorden.
Det gamla lejonet är på sin vakt,
att krossa våldets och förtryckets makt.

Så har vår tid, i praktisk vishet mogen,
ej glömt, att freden obeständig är,
och kriget tändas kan, man vet ej när,
och därför män från verkstan och från plogen
till exercis från hemmen rycka ut,
och alla lifvade af *ett* beslut.

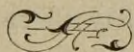
Och det beslutet är att vapen bära
till skydd för kung och älskadt fosterland.
Och ej blott vapnen taga uti hand,
men dem handtera ville man sig lära.
Så blef det bildadt en skarpskyttekorps
till värn för klippan, hvarpå Svea står.

Att ställa sig i skyttekorpens leder,
det är att tjena fosterlandets väl,
det är att vara svensk till lif och själ,
och det på jorden ej gifs större heder,
än offra lif och blod för fosterland
och få till slut en graf uppå dess strand.

Men Sverige är ett fattigt land. Dess söner
fått mera mod, än guld uppå sin lott,
och tidens kraf är icke styrkan blott.

Men goda vapen segren säkrast kröner,
och därför vill ock hvarje redlig man
sitt bidrag ge, hvar en så godt han kan.

Och skulle det ej glädje oss beskära,
att äfven vi uti vår ringa mån
bidraga till att väpna Nordens son?
Vi ha dock något gjort för Sveriges ära.
Må framgång följa denna unga tropp,
som utgör Sveriges kärna och dess hopp.



Vid en fest i Carlshamn.

Dec. 1856 med anledning af representations-förändringen.

Rikets ständer äro döda,
riksdagsvagnen kört omkull.
Sörjen, låten hjertat blöda,
fällan tårar på dess mull!
Inga offer bli för dyra
för vår gamla hjeltestam.
Sverige går ej mer på fyra,
nu det aldrig kommer fram.

Ack, vårt borgerskap, det rika,
kunde icke hålla ut,
svigtade och måste vika,
och så tog det ömkligt slut.
Det är likasom Hin Onde
eller tidens hvassa tand
jagat bort hvarenda bonde
i vårt gamla Svealand.

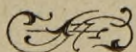
Och vårt ridderskap, vår adel,
fast på guld och anor rik,
satt ej fastare i sadel,
än att den i dag står lik.
och vårt presterskap dessvärre
kom i plenum öfverens
att förneka bums vår Herre
utan att votera ens.

Säg! hvad återstår väl annat,
än att, nöjda med vår lott,
sucka: Ack, det var förbannadt
hvad den riksdä'n gjorde godt.
Ifrån norr och intill söder
ljuder nu en stämma blott:
Alla äro vi ständsbröder,
det är friheten vi fått.

Inga privilegier mera,
ingen fördom, intet groll!
»Af» och »von» representera.
icke mer med sin paroll.
Ingen stjerna uppå brickan
stiftar mer i Sverige lag.
Bondförstånd och mynt i fickan
talar blott från denna dag.

Men vi hoppas, att omsider
alla skranker ramla kull,
ja, vi hoppas på de tider,
då man ej behöfver gull,
för att lyckas att få vara
uti staten en person.
Under strecket står en skara
utan representation.

Skål för representationen!
Skål för kungen och de Géer!
Skål för grefven och baronen,
erkebiskopen och fler!
På en glädjedag som denna
råde ej diss-harmoni!
Alla må i hjertat känna
frid och fröjd och sympati.

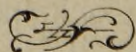


Till J. P. Cronhamn 1849.

Här en liten bit musik,
som jag komponerat.
Jag är fattig, du är rik,
ödet så rangerat.

Penningar behöfver jag,
(gamla klagotonen).
Gif mig efter ditt behag
för kompositionen!

Hvad gör det väl, att jag dör
obemärkt i lifvet,
någon stor kompositör
jag ändå ej blifvet.



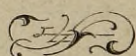
Vid en ynglings graf.

(Melodien af J. P. Cronhamn).

Ungdom! lifvets sköna vår,
glada, friska hjerta,
som af helsans vällust slår,
fritt från sorg och smärta!
Tro ej lifvets ljutva fröjd,
när den skönast glimmar!
Rosen blomstrar på sin höjd
några korta timmar.
Sakta smyger vid din sida
lifvets ovän, vill ej bida.
Hans namn är döden,
och tid och öden
förgås, allt flyr vid dess fläkt.
Lifvets ros vissnar bort
och dess fröjd är ljuf, men kort.

Lita ej på ungdomsår!
Döden skonar ingen.
Midt i glädjens sal han står
och skakar mörka vingen.
Räds dock ej den dystra bild,
härolden från ljuset.
Han, en engel, ljuf och mild,
dig för till fadershuset.

Stilla lösta anden svingar
uppå skära rosenvingar
långt bort från gruset,
dit upp till ljuset,
der allt det dunkla blir klart.
Dagen gryr, segerkrönt,
himmelskt ler ett lif så skönt.



Äfventyret i skogen.

(Musiken af J. P. Cronhamn).

BALLAD.

Det kommer en ryttare uti gallopp
en afton i kolmörkan skog;
då reser vid vägen en skepnad sig opp,
den ryttaren sabelen drog.

Jag hatar allt groll,
han ropte så vred,
men är du ett troll,
jag hugger dig ned.

Nå! svara, du korpögda hexa!
Jag eljest skall ge dig en lexa.

Kör.

Hu! det låter hemskt. Men ryttar'n har mod,
och trollet väl simmar snart uti sitt blod.

Då hördes från vägen en bedjande röst:
Ack, herre, så häftig i sinn'!
Jag gått mig så trött, hör mitt flämtande bröst,
tag opp mig i sadelen din!

Fast otäck som skam,
du är inte skygg,
du gamla madam,
sitt opp bak min rygg!

Så ryttar'n. »Du är dock min nästa,»
och gumman han hjälpte till bästa.

Kör.

Ja, Ja! Det var rätt. Han gjorde det bra,
ty medlidsamt hjerta bör krigaren ha.

Och så bar det af i galopp genom skog,
snart ryttar'n vid torpstugan satt.
Ack, käre min herre! Än är det ej nog,
herberge mig ge uti natt!

Du tyckes mig djerf,
du uggla så ful!
skrek ryttaren kärf,
band hästen i skjul;
men har jag fått trollet i båten,
jag ror väl i land med grannlåten.

Kör.

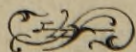
Ha, ha! Det var dumt. Det pliktar han för
Om natten ett spratt honom trollet gör.

När morgonen väckte den ryttaren opp,
den skönaste flicka han fann.
»Och är du den gumman, du rosendeknopp,
som satt i min sadel? Välan!

Hur blef du så skön?»
Dig natten bedrog,
qvad rodnande mön,
och mörk var den skog,
och ögonen dina helt skumma;
men vill du, så blir jag din gumma.

Kör.

Jo, jo! Ser man på! En sådan lustfärd,
den måtte väl vara en gumma värd.



Elektricitetens makt.

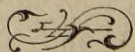
Hvad den elektriciteten,
ändå är för en herrlig sak;
Sjelfvaste neutraliteten
kan den vända fram och bak.
Blott ett fel ju den vidlådar,
att man sjelf ej resa kan
uppå telegrafens trådar; —
roligt vore det minsann.

Hvad betyder politiken
utan elektromagnet?
Nu för tiden styras riken
blott med elektricitet.
Tron I Orienten lade
väl sin näsa uti blöt,
om ej Rysslands välde hade
fått sig en elektrisk stöt?

När grosshandlar'n spekulerar
uti bränvin, salt och vin,
om han ej telegraferar
blir hans vinst förbannadt fin.
Tacka gud, om ej patronen,
långt ifrån att vinna gull,
snart blef tvungen till cessionen
blott för telegrafens skull.

Jag har gjort det säkra rönet
af vårt telegraf-system,
att hem till det täcka könet,
väg ej finnes mer beqväm.
Hjertat knips i hastigheten,
ty fördubblad som man vet,
strömmar elektriciteten,
ledd af kärlekens magnet.

När förhoppningarne brista,
flickor! att er få en man,
I med en elektrisk gnista,
lätt er önskan vinna kan.
Uppå telegrafens trädar
hänga gossar i parti.
Blott försöken! Jag bebådar,
att I kunnen gifta bli.



Fint sällskap.

Menniskan är ett sällskapeligt djur,
hon trives ej gerna allena.
Beständigt att sitta som fogel i bur,
säg, hvartill väl skulle det tjena?
Nej, sällskap jag tarfvar från morgon till qväll,
då lefver jag lycklig, då lefver jag säll.

Man blir ju i grafven tids nog eremit,
uttröttad af lefnadens lusta.
Så länge som döden vill lemna kredit,
ju bör man väl lefva och rusta?
Ja, lefva och rusta som sjelfvaste hin,
snart slutar den lustiga lifs-komedi'n.

Men kanske att lefva så lagom är bäst?
Hvem vet hvad man derom skall säga?
Min fader han sade: — min fader var prest —
»Man lifvet som guldet bör väga;
ty guldet är dyrbart, och lifvet är kort,
hushålla med båda! De fly eljest bort».

Jag mindes de orden och trodde derpå,
men trodde derpå blott så vida,
att allt har en ända, men korfven har två,
och saken har mer än en sida.

Men hitta den sidan är icke så lätt,
och ännu jag icke på den har fått rätt.

»Groft sällskap, min gosse, fly undan som pest,»
var vidare summan af texten.

»Fint sällskap dig välj, ty der lär du dig mest.
Godt frö ger den yppersta vexten».

Men hur skall man känna, — jag frågar min vän —
det fina bestämdt från det grofva igen?

Jag fick för allt sällskap en sådan respekt,
att dörren jag stängde med regel;
jag fruktade sällskap och hela dess slägt
och krossade sönder min spegel.
Men ensliga lifvet blef tråkigt till slut,
jag öppnade dörren och lunkade ut.

En gammal kamrat från min skoltid min sann,
med hvilken jag läst mången lexa,
mig råkar på gatan och språkar mig an
och bjuder mig hem på en »sexa».
»Fint sällskap du träffar». — Nå, det låter godt.
Omsider upplösning på gåtan jag fått.

Jag följde. På bordet stod sexan så rar,
Der fans alla möjliga sorter:
Anjovis och fogel och färsk kaviar
och lax uti låda och porter.
Och käkarne gjorde sin grundliga flit;
och suparne väckte god appetit.

Men så tog då ändtligen ätandet slut,
sen gästerna blifvit fullmätta;
och värden nu sällskapet manade ut
att »trefnaden» ställa till rätta.
Man aldrig mot kroppen bör vara en hund,
ty efter dess plägnad har nöjet sin stund.

Strax började då »sällskapsbröderne» tre
att sjunga med ljudelig stämma
så »lustiga visor». Det lät — lät mig se! —
såsom grisar der suttit i klämma.
Och orden med tonen i full harmoni
utgjorde tillsammans en skön »synd-foni»!

Knytnäfvar i bordet och foten i stamp
och kroppen i öster och vester,
det gick som Juringii tröskverk med tramp,
nog var det fullstämmig orkester.
»Godvännerna» kiknade nästan af skratt,
men jag stod förlägen och vände min hatt.

Nu hvisslade man, fast med något besvär,
en aria utur »Den stumma»,
men bättre det gick med en marsch ur »Robert»,
en riktig Diable på trumma.
Jag drömde mig lifligt vid afgrundens brädd
och blef för det sällskapet verkligen rädd.

Vid detta förfärliga buller och skrik,
som kunde lönnmörda gehöret,
och kallades »treffligt» och hette »musik»,
man kunde ju mista humöret.
Jag stod der och blängde, som käring på varg;
och gästerna logo, men värden blef arg.

»De lärde», han sade, »blott duga vid bok,
men aldrig i sällskap och rummel;
den alltid vill spela förständig och klok,
i sällskaper blir blott en drummel».
Och plötsligt han skrek: »Sätt maskinen i gång!»
Åt fanders med lärdom! Släpp glädjen på språng!»

För denna direkta uppmaningens skull
jag flög liksom yr i min skalle,

på bordet och ropade: Preat Bull!
och vivat för dig blinda Calle!
Ty den virtuosen der satt på en stol
och skrufvade qvinten uppå sin fiol.

»Nåväl!» ropte värden, »hvad sägs om min vän?
Han är ju af yppersta slaget;
hvem skulle ha skäl till att klaga på den,
när riktigt han kommer i taget?»
och sällskapet qväfdes snart sagdt utaf skratt.
Sjelf skrattade jag som jag varit besatt.

Af denna så lyckliga framgång helt stolt,
jag tänkte dem riktigt att qväsa.
Jag gjorde en äkta konstridare-volt
och räckte åt värden lång näsa;
Sen bjöd jag upp bålen och dansade vals,
men då lade vännerna riktigt till hals.

Nu skrattet blef bytt i ordenteligt tjut,
— det var ju så roligt som fanken.
Jag tänkte att säga: O sällskap vet hut,
men stannade höfligt vid tanken.
Med sällskapet tjöt jag för artighets skull
och höll i med ropandet: Preat Bull!

Och värden nog tyckte en »lustig» person,
jag var uti innersta kroppen;
dock var det ju alls ingen konversation
i dessa lindansare-hoppen.
»Nej, nu må vi roa oss »treffligt» en stund;
Slåm ner oss vid bålen och drickom i rund!»

Så vann jag mig sällskapets bifall och tack.
Vi slogo oss ned omkring bålen,
och nu blef det »treffligt». Man drack och man drack,
tills botten man hunnit i skålen.

»Gutår!» och »gutår!» var vår konversation,
en konversation utaf finaste ton.

Att dricka ett glas som ett gladt tidsfördrif,
det var patriarkernas lära;
men »treffigt» förkorta sitt menniskolif,
den satsen är ny på min ära.
Vi drucko från klockan half åtta till tolf,
då gäster och värd lågo samman på golf.

Dock, hur det bar till, jag mig kraflade hem,
i sängen jag föll hufvudstupa.
På morgonen hade jag värk i hvar lem,
fördömd den, som mera skall supa!
Jag blef för »fint sällskap» alltsen litet skygg;
det gjorde så rasande ondt i min rygg.

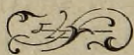
Om jag skulle välja min mynologi,
ej Bacchus jag gäfve min dyrkan,
ty ville jag också ett kreatur bli,
jag saknar den djuriska styrkan.
Nej! Vattenbuteljen jag dyrkar helt trygg,
visst har han blott vatten, men — skonar min rygg.

Hvad har jag för godt i fint sällskap mig lärt,
hvad nytta deraf har jag hemtat?
Nej, pappa! jag tänkte, helt säkert och tvärt
den gången du med mig har skämtat.
Ty aldrig i grofvare sällskap jag var,
än just i »det fina». Förlåt mig, min far!

Jag tänkte än vidare: Gud vare lof!
ej mer af det fina jag dåras.
Och sedan så blef jag en slags filosof,
en make till herr Phythagoras,
hvars filosofi jag fann mycket beqväm,
fast likväl jag ändrade om hans system.

Phytagoras mente — nog mente han väl —
(och hvem är väl den, som ej menat?)
då kroppen är död, kommer människans själ
i ett djur, hvars lustar den tjenat.
Den filosofien gick an på hans tid;
men står mot förnuftet i uppenbar strid.

Nej! Jag har min tro, — för mig sjelf dock likvisst —
när kroppen åt grafven man låter,
blir själen förvandlad i djursjäl till sist,
men kommer i menskokropp åter.
Och därför man skådar en mängd utaf djur
på verdens teater i menskofigur.



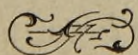
Nordisk härsång.

Melodien af J. P. Cronhamn.

Väl Norden är fattig, den alstrar dock jern.
Af jern kan man vapen ju smida.
Och män har den ammat till fosterlands-värn
med krafter och mod till att strida.
Och äran hon lågar i nordmannabarm,
ty äran är samväxt med jorden.
Och till sitt försvar aldrig tapprare arm
har funnits än krigar'ns i Norden.

Oss frihet var kär från uråldriga dar,
ty frihetens vagga är Norden.
Så länge ett svärd och en arm finnes kvar
betvingas ej fädernejorden.
Ty hvem är väl den, som ej lemnar sin härd,
från slottet till fattigmans koja,
och ljungar i striden, om ock mot en verld,
att krossa förtryckarens boja.

Må fiender nalkas vår klippiga kust,
vi ropa: »Ur väg moskowiter»!
Kom! pröfva vårt jern, den som dertill har lust,
men snart uti gräset han biter.
För konung vi kämpa, för fädernesland;
vi ära och frihet försvara.
Med svärdet i hand och med hjertat i brand
vi skola, vill Gud, dem bevara.



På balkongen.

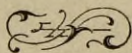
På balkongen
solnedgången
vill jag skåda, lyssnande
till den muntra fogelsången
uti rosenhäckarne.
Jag vill höra bäcken brusa,
aftonvinden sakta susa,
och vid doft från blommor små
vaggas in i drömmar då.

O! Att drömma,
är att glömma
jord och himmel, fröjd och qual,
och ur hjertats dolda gömma
locka fram dess ideal;
och om trogen kärlek hviska,
kyssa läppar, ungdomsfriska,
och i minnet njuta än'
all den rena sällheten.

På balkongen
sista gången
var det, som jag henne såg,
liksom nu i solnedgången.
Då vid hennes bröst jag låg.

För en blick af henne glömdes
hela verlden bort och drömdes,
att jag säll i himlen var.
Hvarför fick jag ej bli kvar?

Bäcken brusar,
vinden susar
och i rosenhäckarna
än' den muntra sången tjusar,
ännu dofta blommorna.
Här en gång i solnedgången
skall jag slumra på balkongen,
att i himlen vakna se'n,
lefva om min dröm igen.



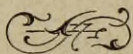
Tro ej jag lycklig är!

När munnen ler och ögat strålar
af glädjens oförstälda drag,
likt ros, som solen purpurmålar
den friska vårens klara dag;
när skämtets udd på läppen leker,
yr som ett barn, hvars mask den bär,
och ömsom retar, ömsom smeker,
tro ej, tro ej, jag lycklig är.

När lugnet tryggt på pannan hvilar
som stilla natten på ett haf,
der böljans brus och stormens ilar
ha gått till ro som i en graf;
när ljuft mitt anlet' återspeglar
en frid som himlens, ren och skär,
då ej ett moln i rymden seglar,
tro ej, tro ej, jag lycklig är.

Det yttre skenet ofta dårar
och glädjen är ej alltid sann,
ty under löjet döljas tårar
och lugn och storm bo vid hvarann'.
Men jemmer tillhör blott de svaga,
den starke tyst sin smärta bär,
och fast du aldrig hör mig klaga,
tro ej, tro ej, jag lycklig är!

Du kan ej hjertats djup ransaka,
ej se hur mörkt och tomt der är;
du kan ej skänka mig tillbaka
en svunnen tid, för mig så kär.
Fast jag min sorg ej vill förråda,
— jag verldens ömkan ej begär —
fast mina qval du ej får skåda,
tro ej, tro ej, jag lycklig är.



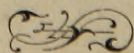
I stormen.

Bland rasande stormar jag trivves så väl,
de vilda ackorderna tjusa min själ,
all oro de söfva
och qvalen de döfva,
och sorgerna fly för den mäktiga röst,
som svarar, likt eko, mitt stormfyllda bröst.

På klippan, på heden, bland vindarnes tjut,
min trängtande ande vill svinga sig ut
i rymderns öcken
bland mörker och töcken,
att söka i stormregioner en frid,
som endast kan vinnas med kamp och med strid.

Mitt inre det liknar en glödhet vulkan,
som svalka blott får af den vilda orkan.
När stormvindar leka,
hur ljufligt de smeka
de lågor, som tära mitt sjudande bröst;
i stormar och fador min själ finner tröst.

När åskorna braka och blixtrarne slå
och jorden af bäfvan tycks skälfvande stå,
då lindras min smärta,
då vidgas mitt hjerta,
och känslorna strömma ohejdade ut,
att vildt sig förena med stormen till slut.



Signalen.

(Jägarsång. Melodien af C. G. Th. Feuk).

Bröder! hörden i signalen?
Högt dess eko klang i dalen.
Låtom oss till jagten gå,
att rika byten få! Halloh!

Blomstren dofta och oss hviska
mod med läppar, små och friska.
Helsning oss solen bringar.

Se örnen svingar,
mot himlen blå!
Halloh! halloh! halloh!

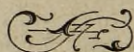
Hejsan! nu hemten anden,
gevär i handen!
Halloh! halloh! halloh!

Hjelp oss mäktiga Diana!
Efter skogens kung vi spana.
Kommer han, så passen på!
Vi honom fälla må. Halloh!
Och gladt vi sjunga då:
Halloh! halloh! halloh!

Björnen sig i skogen döljer.
Jägarn djerft dock spåren följer.

Tyst! hör hornet skallar
och jägarn kallar.
Framåt vi gå.
Halloh! halloh! halloh!

Lyssnen och hemten anden,
gevär i handen!
Halloh! halloh! halloh!



Krigarens dröm.

(Melodien af C. G. Th. Feuk).

Krigarn hvilar sig i mark och skog
ofta nog.

Klippan är hans hårda hufvudgård,
sängkamraten är hans goda svärd.

Krigarn hvilar sig i skog
ofta nog.

Ljuflig dröm är honom likväl der
lika när.

Svärdet han till barmen ofta tryckt
och i drömmen som sin maka tyckt.

Ljuflig dröm är honom der
lika när.

I sin dröm han henne ser, den mön,
himmelskt skön,

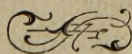
hvilken under drömmens bilderstund
knöt med honom kärlekens förbund.

I sin dröm han ser, den mön,
himmelskt skön.

»Flicka, flicka, vid min sida nu
hvilar du!

Stridens tummel, krigarens besvär
dermed rikligen belönad är.

Flicka vid min sida nu
hvilar du»!



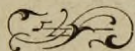
En vårmorgon.

(Melodien af Hedgren).

Se! hur Aurora
på purprade skyn,
morgonens drottning med rosande hyn,
redan bestigit sin glänsande thron
och sin spira sträckt ut öfver verdarnes zon.
Strax väcker Flora
ur slumrande knopp
doftande, sköna små blommorna opp.
Fogeln på qvisten nu hoppar så snällt
och sitt jublande qvitter uppstämmer så gällt.
Hela naturen
står opp i sin prakt.
Menniskan, djuren
ur skogarnes trakt
skynda att helsa den leende vår.
Solen går opp,
glädje och hopp
uti hvart hjerta i skapelsen slår.

Herlig är våren.
Så doftande, mild,
är han af ungdomen troget en bild.
Lifvet står yppigt i bländande prakt
och mot sorgen står oskuldens engel på vakt.

Lyckliga åren,
då känslan är varm,
verldens bekymmer ej fräta vår barm,
glädjen då spritter, likt blomman ur knopp,
och i hjertat ler solen som strålande hopp.
Njuta den unga,
den leende vår,
dansa och sjunga blott ungdom förmår.
Ungdomens frid,
våren så blid,
lefve den glada, den lyckliga tid!

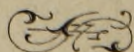


Sången och kärleken.

Lifvet sorgset stod och ögat sänkte
mot den jord, som blef dess bittra lott.
Ingen vänlig hoppets stjerna blänkte,
allt var mörker, allt var skugga blott.
Då från himlen sångens engel flyger,
sig till den betrycktes hjerta smyger,
slår sin harpa och — hur underbart —
sorgens skuggor vika, allt blir klart.

Men ej sången var den enda engel,
som till jorden sänkt sin vinges flygt.
Kärleken, lik blomman på sin stängel,
bredvid sången har sin koja byggt.
Och de vandra här i frid tillsamman,
värmda af den samma gudaflamman.
Lifvets högsta fröjd blott den förstår,
som kan sjunga och som älska får.

Låt mig eldas utaf gudalågan,
lär mig sångens mening rätt förstå,
skänk mig, Gud, den himmelska förmågan
att på engelns harpa toner slå!
Då skall mina sånger kärlek klinga.
Lik en Orfeus jag vill betvinga
sorgen, vilddjuret i menskans bröst,
och förvandla den i frid och tröst.



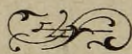
Hoppets tröst.

Hopp! o ljufva tröstarinna
uppå lifvets pilgrimsfärd,
säg! hvar skall jag väl dig finna
i den dystra sorgens värld?
Ljus från högre regioner!
trifs du ej på jorden mer?
Kan ej sångens milda toner
locka dig från himlen ner?

En gång stod din milda stjärna
på min lyckas himmel klar.
Dit jag blickade så gerna,
ack! så länge du stod qvar.
Ty en engel vid din sida
log så kärleksfullt och godt.
Engel'n dock ej ville bida,
fast jag bad om trohet blott.

Ensam genom smärtans öcken
sedan gick min skumma stig.
Ej en stråle bröt det töcken,
som med natt omhöljde mig.
Trött jag sänker vandringsstafven,
längtar efter dödens ro;
ty der bortom stilla grafven
fins ju kärlek, frid och tro.

Ljufva hopp! sänd än' en strimma
ned till mitt betryckta bröst,
låt mig än' en gång förnimma,
fläkten af din milda tröst!
Ack! Din stjärna åter höjer
sig utöfver grafvens rand.
Engeln ler som förr, men dröjer,
räcker trofast mig sin hand.



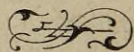
Hvad är kärlek?

Hvad är kärlek? Lilla blomma svara!
När du breder ut din rosenbarm
för hvar fjäril, som vill lycklig vara;
när du kysser solens stråle varm,
hvarför står din purpurkind i låga?
Lyser sällhet blott i daggens tår?
Eller känner du en inre plåga,
som till hjertats späda fibrer når?

Hvad är kärlek? Svara lilla dufva,
som i luftens regioner far!
Hvilka känslor sväfva milda, ljufva,
på de snabba vingars tvillingpar?
Väntar dig i bo't en älskad maka,
färdig med den troгна kärleks kyss?
Längtar du då redan hem tillbaka
till den kära, du har lemnat nyss?

Hvad är kärlek? Svara lätta bölja!
När på hafvets skum du dansar yr,
mån' på djupet dina tankar följa
någon hafs-mö, för ditt hjerta dyr?
När du sakta gungar öfver sanden,
värmd af middagssolens heta brand,
för att kyssa blomsterprydda stranden,
är det kärlek, som dig för till land?

Hvad är kärlek? Lätta vindar svaren!
När i stormen vildt kring sjö och land,
är det så er kärlek i förklaren
för den höga klippbegrönda strand?
Säg! hvad hvisken I i midnattsstunden,
i den dystra skogens djupa snår?
Bor en nymf uti den dunkla lunden,
som ert dofva kärleks-sus förstår?



Så måste jag alltjemt en
annan vara.

An är jag glad och gråter dock af smärta,
att ej min glädje delas af ett hjerta,
än sörjer jag och måste likväl le,
att ingen må den sorgsna minen se.

Än älskar jag och dock jag suckar bara,
ty slutet måste jemt mitt hjerta vara,
än vredgas jag och dock jag skratta må,
ty det är dårar, som jag vredgas på.

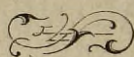
Än är jag varm, och is mig dock betäcker,
ty kalla armar verlden mot mig sträcker,
än är jag kall och rodnar dock dervid,
att jag kan vara kall i lifvets strid.

Än talar jag och vill dock hellre tiga,
ty orden får jag ej med tanken viga,
än är jag stum och vill med thordöns-röst,
dock tömma ut med ens mitt tryckta bröst.

Så måste jag alltjemt en annan vara,
ty mina bröder dyrka masken bara.

Min fria själ kryp djupt i skalet in
och göm dig väl och obemärkt förbrinn!

Dock du, som ensam kan förstå min glädje,
o, vid ditt bröst min frihet du tillstädje!
O, hulda flicka! om du älskar mig,
då kan jag vara, som jag är — hos dig.



Kärleken och näktergalen.

(Efter Geibel med melodi af H. Truhn. Tillegnad Jenny Lind).

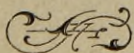
Nyss kärleken som näktergal
i rosenbusken satt.
Ljuft klang dess sång kring berg och dal
i skogens dunkla natt.

Och vid dess sång hvar blomkalk, kysst
af vestan, rikligt spred
sitt doft. Allt lyssnade, och tyst
på himlen månen gled.

De bäckar små, som sorlat nyss,
nu stanna i sitt lopp,
och skogens hind på sången lyss.
Hon ser förundrad opp.

Och klart, allt mera klart, frambröt
ur molnen solens glans.
Kring blomma, skog och berg sig göt
en gyllne purpurkrans.

Jag också fram den vägen drog
och hörde sångens brud.
Hvar gång jag sen på lyran slog
gaf strängen ej ett ljud.



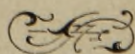
Kärlekens längtan.

(Efter H. Kriete med melodi af A. C. Fürstenau).

Hvar dväljs du? Hvem har tvungit
dig hulda, fly från mig?
Den sång vi fordom sjungit
nu kallar dig, blott dig!
Att finna dig omsider
jag trotsar verld och tider.
Hör! flöjtens ton, så len,
dig kallat längese'n.

En gång vår lycka glimmat
på stilla fält. — Hvad lott!
Hvar dag i solljus simmat,
ack, det var kärlek blott.
Snart sjönk vår lyckas stjärna,
och fjerran drog min tärna.
Nu flöjtens ton är svag
och klagande som jag.

På toners lätta vingar
min längtan än en gång
till dig, du hulda svingar.
Hvad hör jag? Hennes sång
besvarar mina toner.
I skilda regioner
än' troget sjunga vi
vår kärleks harmoni.



Schweizarens hemsjuka.

(Melodi af H. Rock, öfvers. fr. Tyskan)

När den gyllne stjernan blänker
uppå himlens rand,
fjerran jag på dig blott tänker,
dyra Schweizerland!

På de älskade jag tänker
i mitt faders-hem,
glömmet livvets flärd och ränker,
längtar hem till dem.

Främling uti fjerran länder,
jag så ensam står.
Inga kärleksfulla händer
der jag trycka får.

Dig jag sörjer i mitt sinne,
dyra fosterjord!
Tårar har jag för ditt minne;
saknad har ej ord.

Ej jag andas här den blida
hemmets luft, så sval,
der aromer, milda, sprida
sig från berg och dal.

Ser ej lätta hjordar springa
på den stig så trång.
Alpens horn jag hör ej klinga,
hör ej herdens sång.

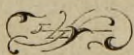
Ack, hvar dag är ny min längtan
här på fjerran strand.
Hem till dig står all min trängtan,
Schweiz, du kära land.



Till en ung flicka

med ett album.

Se här en bok! Läs noga uti den!
»Der står ju ingenting att läsa än',
på dessa blad, oskrifna, rena,
hvad kan du då med läsa mena?»
Hör på, min vän! Om du är vis och klok,
låt ingen skrifva uti denna bok,
som helgad är åt minnen, kära, ljufva.
Ty du kan ega här en minnesgrufva
och läsa tusen namn på vän och vän,
men likväl sakna sjelfva vänskapen.



När jag konditionerade som informatör.

Humoresk, tilldelad mina studentkamrater. *

J unga år, då jag var student,
var jag fallen för experiment.
Jag talte tyska, latin och franska,
italienska och litet spanska
oeh tänkte blifva — ja, Gud vet hvad? —
minst sekreter vid en ambasad.
Dock ändras smak vid akademien,
till slut jag slog mig på poesien,
men ej jag ämnade bli poet,
ty jag var nästan för qvick för det.
Jag ville endast helt enkelt röna
allt hvad på jorden benämns det sköna
och suga honung, liksom ett bi,
och på det viset bli ett geni.
Jag hade roligt — jag det bekänner —
och många flammor och många vänner
och mycket annat så visst som sant,
och allt jag hade blott för kontant.
Men någon gång tar dock kassan ända,
den alldra bäste det kan ju hända.
Och när min kassa rent tagit slut,

* Utgifvaren drog länge i betänkande huruvida han borde meddela detta qvåde från sångarens yngre dagar.

så fick jag sälja, ack, min syrtut
och gå i fracken i vintern kalla,
och vännerna nu mig flydde alla.
Då steg upp ångern uti min barm,
ty jag var usel, ja, mer än arm.
Det bästa skiftet i ungdomslifvet
ju hade blifvit tillspillogifvet.
Jag hade qvar blott en skranglig kropp
och stora skulder och litet hopp.
Och hvad som skulle olyckan råga,
jag tordes ej en examen våga,
ty jag bar fruktan att »kuggad» bli,
och kunskap sällan har ett geni.
Men jag var ung, och det ungdomsblodet
förunderligt uppehåller modet.
Väl var jag stukad af lyckans svek,
men slog mig nu på en annan lek.
Jag öfvergaf universiteten,
blef informator uti förtreten
och tänkte småningom komma fram
och mig afbörda min fordna skam.
Nej, hellre kunde jag blifvit bonde
och strax försvurit mig till hin onde,
som sägs ej vara så sträng patron,
att någon gång han ju tar reson.

Är informator väl då så farligt,
måhända frågen I helt allvarligt.
En informator är ju en lärd,
en gentleman, just en man af verld.
»Gallimathias», jag svara skyndar,
»en informator är en, som syndar
allenast genom sin existans,
det vore bättre han aldrig fans!»
Och skulle, bröder, slå fel krediten
så tagen hellre på axeln pliten,

än slån er på informaterskap,
I hamnen då i förderfvets gap.
Men om I kunnen dressera djuren
och ge uppfostran åt kreaturen,
då fån I ära, då fån I gull,
men knapt ett vittnen för mensk'ors skull.
Sjelf har jag det i min dag erfarit,
ty informator det har jag varit
»Gud nåds» så visst uti tio år
och redan skaffat mig gråa hår.
Jag genomgått alla gradationer,
ty jag har haft trenne konditioner,
hos prest, baron och kälkborgare,
och otur var det med alla tre.
Den sämsta, tror jag, dock var den sista.
Vid tanken derpå vill hjertat brista.
Se här, en liten exposition,
af hur man har det på kondition.

Den första konditionen.

Till stället kom jag med min så bister,
att första gången bli skol-magister.
Jag ville genast mig ta respekt
och ej se ut som jag åt konfekt.
Min principal var en komminister,
ej rik på pengar men väl på ister.
Han tog emot mig med fryntlig min
och artigt bad mig strax stiga in.
»Se här magistern, och här min gumma,
här mina barn, jemt tolf in summa
och raska pojkar får herren se;
den minste redan kan a, b, c.
Om ej de lyda, så nytja riset,

jag vill ha allt på det gamla viset
och tål ej skåda nutidens pjunk!
Och så bjöd presten uppå en klunk.
Mitt rum låg näst intill prestens drängar,
fast litet, rymde det tretton sängar,
men golf att gå på fans ej — stor sak!
Man var åtminstone under tak.
Och presten hade en hygglig fru,
hon genast bad att få säga du.
»Vi lägga bort det der dumma kruset
och anse dig nu som barn i huset!»
Men aldrig rönste jag värre än
bli titulerad som husets vän.
Ej väl jag väckts utaf morgonsolen
och satt mig på informatorsstolen,
förr'n jag en vink utaf moster fått
att hjälpa henne med litet smått.
»Min snälla gosse! säg har du vilja
mig hjälpa plocka lök och persilja?»
Men så kom »farbror» i fullan fart
och bad att få mig blott på en qvart.
»Min grannes sugga nu går på bete,
ack, kan bror tänka, uppå min hvete».
Och aldrig vara jag fick i fred,
ty alltid måste jag vara med.
Det var att sluta, det var att börja,
och aldrig hade jag tid att sörja.
Jag hjälpte »moster» att nysta garn
och forsla hvete och råg till qvarn.
Jag snodde vekar, var med om stöpet,
och vaggan skötte jag till på köpet.
Med »farbror» talte jag politik,
fick räkna tionde, dito spik.
Jag hade uppsigt vid bränvinspannan
och gaf en vink, när det ringde samman.
Och skulle »moster» åstad på bal,

strax strök der hälften af mitt qvartal.
Ack, om jag blott fått behålla resten,
men se då kom der den snåle presten
och ville ha sig ett brädparti,
men hvem som tappade, gissen I.

I trenne år var jag der till nytta
och hade troligen ej fått flytta,
ty allt, som gafs åt »vår bästa vän,»
det gick som svinhugg tillbaks igen.
Men ett tu tre, så — kan man väl tänka? —
satt »moster» der som en sorgklädd enka.
ty komministern blef sjuk och dog,
och barnen voro då lärda nog.
Då kunde vännen, »vårt allt i alla»,
ej längre huset besvärlig falla.
Och informatorn nu måste bort,
men slutliqviden blef ganska kort,
ty hela fordran var knapt en skilling.
Jag svor, att hellre bli en sjelfspilling,
än nånsin mera magister bli,
ty det var ingen uträkning i.
Men hur det kom sig, det vete Herran,
jag innan kort satt igen på kärran
och var på väg till en kondition
som informator för en baron.

Den andra konditionen.

Snart jag anlände till stora slottet,
der rågas skulle det olycksmåttet,
hvertill jag var utaf ödet dömd,
och kalken ej var i botten tömd.

En gentil herre, som stod på trappan,
strax kom och hjälpte mig af med kappan.
Han tog min kappsäck uppå sin rygg
och bad mig följa, helt lugn och trygg.
Hvart hän? Upp till herr magisterns våning.
Jag följde långsamt som äkta skåning.
En egen våning och en betjent
för mycken ära för en student!
»Så snart magistern på klockan ringer,
jag benen tar uti famn och springer!
Och här är vinlistan». »Hvad för slag»?
»Man väljer vin efter sitt behag.»
Betjenten halp mig med toaletten.
och jag blef putsad och var på sprätten.
Nu sågs i dörren — visst herr baron?
Blott kammartjenaren med guldgallon.
Det nådig herrskapet supplicerar,
att herr magistern med det superar».
Se, det var annat än prestens fru,
som sade blott: »Nu är klockan sju».
Jag togs emot uti praktsalongen
och var förlägen för första gången.
Han var nelåtande, herr baron,
och började en konversation
om Gud vet hvad — jo, jag tror om månen.
Sen presenterades unga sonen,
min enda blifvande herr elef,
en yster pilt, som på bordet klef.
Men nu inträdde fru friherrinnan,
och såg man henne, så såg man kvinnan
uti sin noblaste damgestalt.
Jag mer ej säger, ty jag sagt allt.
Så konvojerades man till bordet,
der friherrinnan sjelf förde ordet
med mycken qvickhet och dito graçe.
Betjenten jemt fylde i mitt glas.

En gammal tant jag fått vid min sida,
men tanter aldrig jag kunnat lida.
Hon talte franska, men jag var stum.
Strax mente gumman, att jag var dum.
Jag druckit vin och jag röt: *Diab!e!*
Madame vous êtes je crois capable — —
Jag mer ej sade, ty som en klimp
föll gumman ned i en dåne-dimp.
Och det var slut på supén och ruset,
men jag en fiende fått i huset.
Den tanten gjorde mig all förtret,
som qvinnosnillet uppfinna vet.
Vid bordet vankades tvära miner
och hvassa stickord och sura viner.
Och var jag borta, flög hon helt kry
i mina lådor och höll revy.
Ibland bevistade hon lektionen,
och, om jag lexade upp baronen,
fick gumman vatten uppå sin qvarn:
»Ack, herren dödar det stackars barn».
För öfrigt var jag i landet Gosen,
om tanten blott jag fått ge på nosen.
Ty allt var trefligt och utmärkt bra,
så när som uppå kontanterna.
Men det är felet hos de förnäma,
att de omöjligen sig beqväma
att sparsamt hålla på styfrarne.
och därför gick det som I fån se.
Ty oförmodadt tog herr baronen,
ett hopp från höjden ned i cessionen,
och jag gick miste om pastorat.
Jag kan ej neka, att jag blef flat.
Ty sjelf baronen var i den status,
att ock han egde just patronatus,
och säkert gifvit mig survivance,
om pastoratet förblifvit hans.

Men allt uppslukades af konkursen,
och qvar jag hade blott den resursen
att svälja harmen och resa bort.
Det var att göra processen kort.
Då hånlog tanten, den stygga gumman,
och det var hela kontanta summan.
Har jag ej svurit, så svor jag då,
att den och den mig annamma må
om informator jag mer skall blifva.
Nej, till gardist jag mig förr skall gifva.
Men ödet följde mig först och sist,
och hvad jag blef, det var ej gardist.
Ty när jag svultit så der en månad,
min rock var pantsatt, min väst belånad,
kredit ej gafs på en matportion,
tvangs jag ånyo ta' kondition.

Den tredje konditionen.

Det blef ej fråga om åka mera,
till fots jag måste nu promenera,
och benen ville mig knappt stå bi.
Nog var det otur för ett geni.
Jag stod vid dörren med hand på låset,
och glömde tankspridd att rätta kråset.
Min rygg jag krökte och bockade
blott för en simpel kälkborgare.
Jag, som sagt farbror till sjelfva presten
och icke krusat baron för resten,
stod der så tafatt, så blyg och stum.
Ack, mina vänner! var jag ej dum?
Min principal var en uppblåst herre,
men bildning saknade han dess värre.
Han titulerades »herr patron»

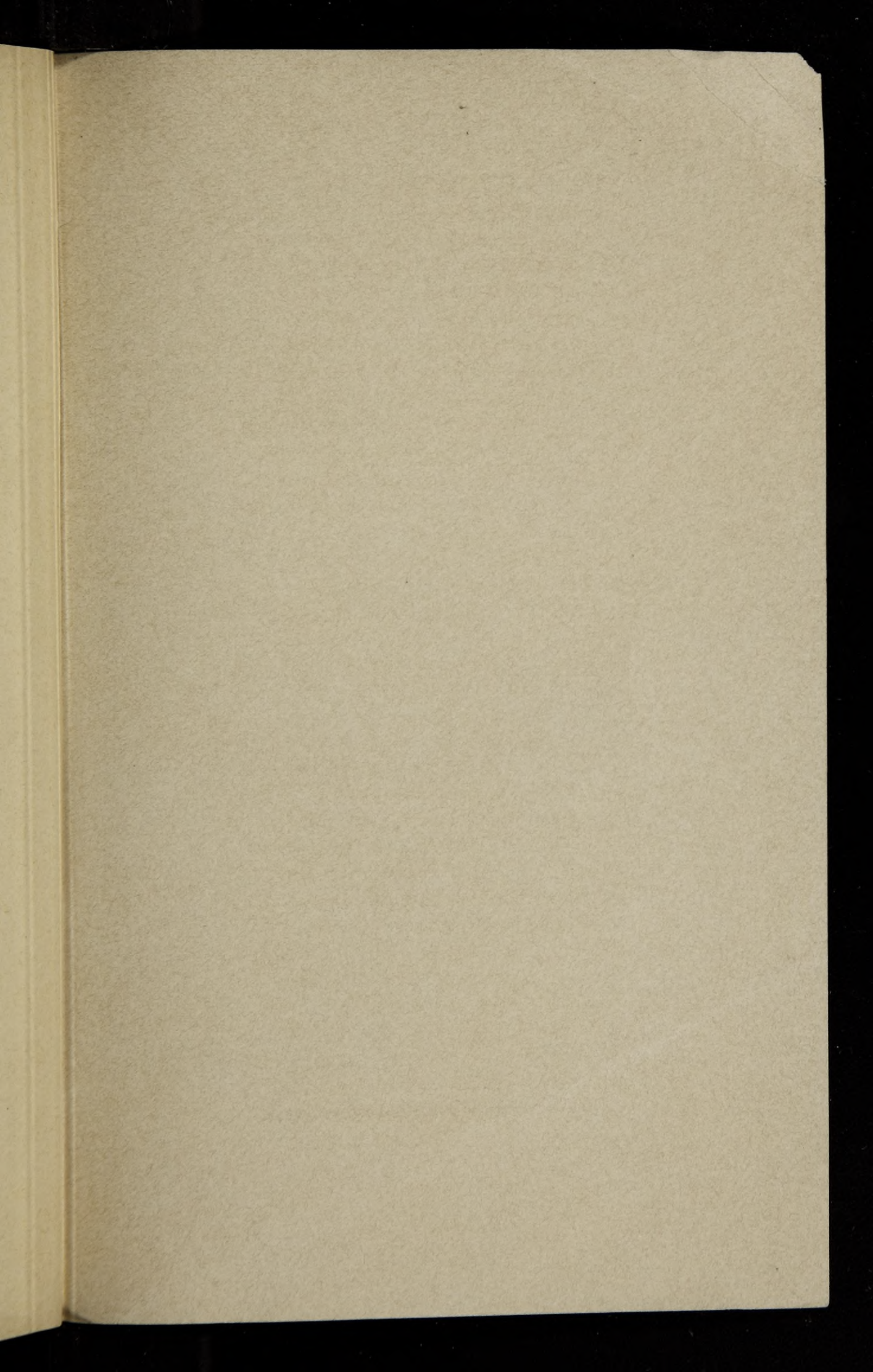
och var af skräddare-extraktion.
Han bad mig välkommen uti huset,
tog upp sin dosa och bjöd på snuset.
Se'n presenterade han sin fru
och dito barnen inalles sju.
I artighet jag ej sett hans like,
jag tänkte: Här blir ett himmelrike.
Han började med en lång harang
om min musikaliska talang.
Det hade ju till hans öra hunnit,
att jag ett pris i musiken vunnit,
och att jag var en stor pianist,
som en professor nog blef till sist.
Derefter började han orera
om religionen och sådant mera.
Han slog sig äfven på politik,
fördömde Guizot och Metterni'ck
och fann det vara för Sverige illa,
att här man styrdes af »kamarilla».
Han ville äfven ha fria val,
Amerika var hans ideal.
Så barnuppfostran kom på tapeten,
men det problemet är svårt, I veten!
Och uti ifvern han utbrast nu:
»Jag har stor glädje af mina sju.
Ha snälla barn är en verklig heder,
nog har jag lärt *mina* goda seder.
Tro ej jag skryter vid mina år,
ty herren snart det erfara får».
Och nu afbröt han, fastän ogera,
och sen jag prisat min goda stjerna,
jag tänkte litet nu se mig om
i denna dygdernas helgedom.
Jag tyckt mig märka midt under talen
ett konstigt buller i sjelfva salen.
Det förekom mig som litet skoj,

som slag på trumma och annat stoj.
Patronens visdom mig öfvermannat
så att jag icke gaf akt på annat.
Men hvad jag derefter skåda fick,
det var ej seder, det var ej skick,
och på ett loftal så skönt och mustigt,
var det som följde förbannadt lustigt.
De »snälla barnen» i korus skreko,
och hela huset gaf deraf eko.
»Så går det till uti hvardagslag,
och raska pojkar, dem älskar jag,
men ha vi främmande, då ej de knysta,
de äro snälla och sitta tysta,
och knapt de yttra ett enda ord».
Men nu vi skulle just gå till bord.
Strax hela svärmen föll öfver faten,
och undersökte med fingrar maten,
men ingen läste till bords en bön.
Nog var den ordningen god och skön.
Men nu först började rätta leken,
en skrek på kakan och en på steken.
Den äldste pojken han åt sig sjuk
och yngste herren drog fat och duk
och allt i golfvet uti förtreten,
och dermed slutades herrligheten.
Och efter detta preludium,
jag tog min hatt och gick på mitt rum,
och när jag suckat ett par tre gånger
och känt mig tryckt utaf harm och ånger,
jag måste skratta likväl till slut,
ty här såg verkligen lustigt ut.
Ja, efter alla de vackra talen,
jag nästan trodde, att karl'n var galen.
Jag fick den tanken — jag rår ej för —
att herr patronen var en raljör.
Men lagom lustigt jag fann det sedan,

ty första veckan jag mätt var redan
såväl utaf herr patronens prat
som ock för öfrigt af fruns traktat.
Jag trott mig komma i himmelriket,
men hade hamnat i afgrunds-diket,
och likväl sitter jag ännu kvar
i samma hus, som jag tecknat har.
För mig det blef ej till någon nytta,
om jag beslöt mig nu för att flytta.
Ty är jag här blott ett nådehjon,
hvad blef min lott på ny kondition?

Nåväl kamrater, I unge bröder!
med eld i hjertat, der frihet glöder,
om bröd I saknen, men ej kredit,
så nöjen eder med minsta bit,
förrän I gån att konditionera
och för det ödet er exponera.
Men om I nödgens ta kondition
så må väl finnas en bit baron.





Distribuent: **A.V. Littorin** i Christianstad.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND



15000

400841206